

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ผ่านมติคณะกรรมการบริหารคณะ คณะพยาบาลศาสตร์
ในการประชุม ครั้งที่ 1/2569 เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2569

เอกสารการประเมินความเสี่ยงและแนวทางการป้องกันการทุจริตและการให้หรือรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

1. บทนำและกรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

การดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรภาครัฐย่อมมีโอกาสเผชิญกับเหตุการณ์ความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงด้านการทุจริตและการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งบ่อยครั้งมีสาเหตุซับซ้อนและยากต่อการค้นหาต้นตอภายหลังเกิดเหตุ การป้องกันการทุจริตเชิงรุกจึงเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่ยั่งยืนที่สุด ถือเป็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ ในการร่วมกันแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในกระบวนการทำงานประจำ เพื่อเป็นหลักประกันเชิงระบบว่าการปฏิบัติงานตามภารกิจองค์กรจะปราศจากการทุจริต หรือหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด องค์กรจะสามารถจำกัดระดับความเสียหายและผลกระทบให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด ผ่านการเตรียมการและกำหนดมาตรการป้องกันไว้ล่วงหน้า โดยไม่ถือเป็นการเพิ่มภาระงาน แต่เป็นการแทรกกิจกรรมการควบคุมภายในเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานปกติ

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

1.1 ความแตกต่างระหว่างการบริหารจัดการความเสี่ยงและการตรวจสอบภายใน

การสร้างระบบธรรมาภิบาลในองค์กรจำเป็นต้องเข้าใจความแตกต่างเชิงโครงสร้างระหว่างการบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เพื่อวางกลไกการควบคุมที่ครอบคลุมทุกระยะของการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบริหารจัดการความเสี่ยงและการตรวจสอบภายใน

มิติการเปรียบเทียบ	การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management)	การตรวจสอบภายใน (Internal Audit)
ลักษณะการทำงาน	ป้องกันเชิงรุก (Pre-Decision) ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน	กำกับติดตามและสอบทาน (Post-Decision) หลังการดำเนินงาน
บทบาทหน้าที่	ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงและแทรกกิจกรรมตอบโต้ความเสี่ยง	สอบทานและประเมินประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน
ผู้รับผิดชอบ	ผู้ปฏิบัติงานและหัวหน้าส่วนงานทุกคนในภารกิจปกติ	ผู้ตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานกำกับดูแล
เป้าหมาย	เฝ้าระวังและลดโอกาสเกิดความเสี่ยงตั้งแต่ต้นน้ำ	ตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข

1.2 ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

การวิเคราะห์และระบุพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตใน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อ้างอิงตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ซึ่งอธิบายถึง 3 องค์ประกอบสำคัญที่เอื้อให้เกิดการทุจริตหรือการรับสินบนในองค์กร ได้แก่

1. แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure / Incentive) ปัจจัยผลักดันทางด้านการเงิน ภาระหนี้สิน หรือเป้าหมายการดำเนินงานที่สร้างความกดดันแก่บุคคลจนนำไปสู่การขวนขวายหาประโยชน์โดยมิชอบ

2. โอกาส (Opportunity) ช่องโหว่ของระบบการปฏิบัติงาน จุดอ่อนในการควบคุมภายใน คุณภาพการกำกับดูแลที่ไม่เข้มงวดเพียงพอ หรือการรวมอำนาจไว้ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทำให้เปิดช่องทางในการกระทำทุจริตโดยหลีกเลี่ยงการถูกตรวจพบ

3. การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ (Rationalization) ทัศนคติหรือบรรทัดฐานทางความคิดของผู้กระทำผิดที่พยายามสร้างเหตุผลเข้าข้างตนเองเพื่อลดความรู้สึกผิด เช่น มองว่าใคร ๆ ก็ทำกัน หรือคิดว่าเป็นผลตอบแทนที่ตนเองควรได้รับ

2. ขอบเขตและเกณฑ์มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ครอบคลุมภารกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ 2) ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ โดยจำแนกตามขอบเขตความเสี่ยง 3 ประเด็นหลักดังนี้

1) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตภารกิจ การพิจารณาอนุมัติสิทธิ การอนุมัติโครงการ การออกเอกสารรับรอง หรือการให้บริการตามภารกิจหลักของคณะฯ

2) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การใช้อำนาจบริหารจัดการ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การแต่งตั้งมอบหมายงานที่อาจเกิดการเอื้อประโยชน์หรือผลประโยชน์ทับซ้อน

3) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับงาน การเบิกจ่ายงบประมาณ และการดูแลรักษาพัสดุและทรัพย์สินของคณะฯ

2.1 การจำแนกประเภทและเทคนิคการระบุความเสี่ยง

กระบวนการระบุความเสี่ยง (Risk Identification) จะต้องพิจารณาในภาพรวมของการดำเนินงานโดยละเอียด ไม่จำกัดเฉพาะขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ต้องวิเคราะห์ถึงพฤติการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นนอกกระบวนการปกติด้วย โดยจำแนกปัจจัยความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภทหลัก

1) ปัจจัยความเสี่ยงที่รับรู้แล้ว (Known Factor) ปัญหา พฤติกรรม หรือเหตุการณ์ความเสี่ยงที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดขึ้นมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติและข้อมูลเชิงสถิติปรากฏอยู่แล้ว

2) ปัจจัยความเสี่ยงที่ยังไม่รับรู้ (Unknown Factor) ปัจจัยความเสี่ยงที่เกิดจากการพยากรณ์หรือประมาณการล่วงหน้าในอนาคต เป็นพฤติการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมหรือเทคโนโลยี โดยใช้หลักการคิดล่วงหน้าเพื่อเตรียมการป้องกันก่อนเกิดเหตุ

ในการค้นหาและระบุความเสี่ยง คณะพยาบาลศาสตร์ กำหนดให้ใช้เทคนิคการระบุความเสี่ยงที่หลากหลายเพื่อความครอบคลุม ได้แก่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การระดมสมอง (Brainstorming) การออกแบบสอบถามประเมินความเสี่ยง การถกเถียงหยิบยกประเด็นที่มีโอกาสเกิดทุจริต การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ปฏิบัติงาน และการเปรียบเทียบแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice Benchmarking) กับองค์กรอื่น

2.2 เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และสถานะความเสี่ยง (Risk Status)

เพื่อวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง คณะพยาบาลศาสตร์ ได้กำหนดเกณฑ์ประเมินระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)	คำอธิบายและนิยามเชิงปริมาณ	สี
5	**สูงมาก**	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือมีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า 5 ครั้ง/ปี	
4	**สูง**	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน 4 ครั้ง/ปี	
3	**ปานกลาง**	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน 3 ครั้ง/ปี	
2	**ต่ำ**	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน 2 ครั้ง/ปี	
1	**ต่ำมาก**	มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก หรือมีโอกาสเกิดขึ้น 1 ครั้ง/ปี	

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงจะประเมินจากความซับซ้อนของกระบวนงานและระดับการควบคุม โดยใช้เกณฑ์สีสัญญาณไฟจราจรเพื่อกำหนดระดับการเฝ้าระวัง

1) สถานะสีขาว (ความเสี่ยงระดับต่ำมาก) กระบวนงานมีความโปร่งใส มีระบบควบคุมที่สมบูรณ์ โอกาสเกิดความเสี่ยงต่ำมาก

2) สถานะสีเขียว (ความเสี่ยงระดับต่ำ) กระบวนงานมีมาตรการควบคุมที่ชัดเจน สามารถควบคุมและดูแลได้ในระดับปกติ

3) สถานะสีเหลือง (ความเสี่ยงระดับปานกลาง) กระบวนงานที่ต้องใช้ความรอบคอบระมัดระวังระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ มีมาตรการกำกับดูแลที่เพียงพอ

4) สถานะสีส้ม (ความเสี่ยงระดับสูง) กระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

5) สถานะสีแดง (ความเสี่ยงระดับสูงมาก) กระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน หรือไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

3. แผนบริหารจัดการความเสี่ยงและมาตรการป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ กำหนดแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และการต่อต้านการให้หรือรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (ระยะเวลาดำเนินการ มกราคม - ธันวาคม 2569) โดยบูรณาการมาตรการควบคุมภายในเข้ากับภารกิจหลักของคณะฯ ทั้ง 4 ด้านอย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมายหลัก: เพื่อสร้างหลักประกันว่าการปฏิบัติงานตามภารกิจของคณะพยาบาลศาสตร์ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปราศจากการเรียก รับ หรือให้สินบน และยกระดับธรรมาภิบาลขององค์กรสู่มาตรฐานสูงสุด

3.1 มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงจำแนกตามภารกิจองค์กร

ด้านภารกิจ	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	กิจกรรม / วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ
1. การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับหรือยอมจะรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การออกหนังสือรับรอง หรือการให้บริการง่ายขึ้น ได้รับการยกเว้น หรือปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ	1. ประกาศและยึดมั่นนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ 2. จัดทำและเผยแพร่แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ณ จุดให้บริการและช่องทางออนไลน์ 3. จัดทำคู่มือการให้บริการประชาชนและนักศึกษาที่ชัดเจน	1. ดำเนินการกำชับอาจารย์ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ปฏิบัติตามระเบียบและแนวทางอย่างเคร่งครัด 2. ประกาศเผยแพร่มาตรการและนโยบายต่อต้านสินบนให้บุคลากรและผู้รับบริการทราบโดยทั่วกัน	ต.ค. 68 – ก.ย. 69
2. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ	1. การเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อแลกกับการตรวจรับงานจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการหรือข้อกำหนด (TOR) 2. การเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับจ้าง คู่สัญญา หรือกิจการของญาติและพวกพ้องในการเสนอราคา	1. จัดอบรมความรู้กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างแก่คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่พัสดุ 2. ส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างอย่างโปร่งใสบนเว็บไซต์หน่วยงาน 3. ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาล	1. กำชับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุให้ปฏิบัติตามระเบียบ พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างฯ อย่างเคร่งครัด 2. เผยแพร่สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง (สขร.1) และมาตรการป้องกันการทุจริตผ่านระบบสารสนเทศของคณะฯ	ต.ค. 68 – ก.ย. 69

ด้านภารกิจ	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	กิจกรรม / วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ
		4. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่		
3. การบริหารงานบุคคล	1. การเรียกรับเงินผลประโยชน์ หรือสิ่งตอบแทนในการสรรหาคัดเลือก หรือบรรจุแต่งตั้งพนักงานจ้างและบุคลากร 2. การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนเงินเดือน หรือการพิจารณาความดีความชอบที่ไม่เป็นธรรมและมีผลประโยชน์ทับซ้อน	1. กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลและการประเมินผลที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และวัดผลได้ 2. ประกาศมาตรการนโยบายต่อต้านการรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริตประพฤติมิชอบ	1. กำชับผู้บริหารและคณะกรรมการประเมินผลให้ปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ 2. ประกาศหลักเกณฑ์การประเมินและการบริหารงานบุคคลให้บุคลากรทราบอย่างเปิดเผยก่อนการประเมิน	มกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2569
4. การจัดเก็บรายได้และการใช้ทรัพยากร	การจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือรายได้ของคณะฯ ไม่ครบถ้วน การนำทรัพยากร พัสดุ หรือยานพาหนะของส่วนราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว	1. ใช้ระบบการรับชำระเงินออนไลน์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดการสัมผัสเงินสดโดยตรง โดยการโอนเข้าบัญชีมหาวิทยาลัยโยตรง 2. วางมาตรการควบคุมและจัดทำบัญชีคุมการใช้ทรัพย์สิน พัสดุ และยานพาหนะของคณะฯ อย่างเคร่งครัด	1. ตรวจสอบการรับจ่ายเงินและรายงานการจัดเก็บรายได้ประจำเดือนอย่างสม่ำเสมอ 2. กำหนดแนวปฏิบัติในการใช้ทรัพย์สินของคณะฯ ให้เป็นไปตามหลักคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม	มกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2569

4. กลไกการขับเคลื่อน การกำกับติดตาม และการสร้างค่านิยมสุจริตอย่างยั่งยืน

การบรรลุเป้าหมายตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำเป็นต้องอาศัยกลไกการขับเคลื่อนที่ต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยมีแนวทางดำเนินการสำคัญดังนี้

4.1 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริตและการปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริต

คณะพยาบาลศาสตร์ มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมและการปฏิเสธการรับสินบนในทุกรูปแบบ ได้แก่

1) การแสดงเจตจำนงสุจริตของผู้บริหาร ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ ประกาศนโยบาย No Gift Policy และเจตจำนงต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นทางการ เพื่อสร้างค่านิยมปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างแก่บุคลากร

2) การส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพพยาบาลและการบริหาร ผสมผสานหลักประมวลจริยธรรมเข้ากับจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล เพื่อเน้นย้ำถึงความซื่อสัตย์ ความเคารพในสิทธิมนุษยชน และความโปร่งใสในการให้บริการแก่สังคม

3) การเปิดเผยช่องทางการร้องเรียนแจ้งเบาะแส จัดให้มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและการรับสินบนที่เข้าถึงได้ง่าย ปกปิดเป็นความลับ และมีมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างปลอดภัย

4.2 การกำกับติดตาม ทบทวน และประเมินประสิทธิผลของมาตรการ

เพื่อให้แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติ คณะพยาบาลศาสตร์กำหนดกลไกการติดตามและประเมินผลเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1) การกำกับดูแลระหว่างการปฏิบัติงาน (Continuous Monitoring) ให้หัวหน้ากลุ่มงานและผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามคู่มือและแผนผังขั้นตอนที่กำหนดไว้

2) การรายงานผลประจำไตรมาส (Quarterly Progress Report) รวบรวมและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อประเมินว่าเหตุการณ์ความเสี่ยงลดระดับลงตามเป้าหมายหรือไม่

3) การทบทวนและปรับปรุงแผนประจำปี (Annual Risk Review) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ให้ทำการทบทวนวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงใหม่ (ทั้ง Known Factors และ Unknown Factors) เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในปีงบประมาณถัดไปอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1: การคัดเลือกกระบวนงานที่มีความเสี่ยงทุจริต (Process Selection)

ในขั้นตอนการคัดเลือกกระบวนงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้กำหนดขอบเขตภารกิจที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดการทุจริตและรับสินบน ดังนี้:

ชื่อกระบวนงาน/โครงการ: การสอบคัดเลือกและรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ชื่อหน่วยงาน: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ประเภทความเสี่ยงหลัก:

1. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
2. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต และการให้บริการตามภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ

กระบวนงานสอบคัดเลือกนักศึกษาถือเป็นกระบวนงานสำคัญที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับบุคคลภายนอก (ผู้สมัครและผู้ปกครอง) อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับการตัดสินอนาคตของผู้สมัคร จึงจำเป็นต้องได้รับการประเมินความเสี่ยงอย่างเข้มงวด

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Risk Identification)

การระบุประเด็นความเสี่ยงและรูปแบบพฤติการณ์ทุจริตในการสอบคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ครอบคลุมทั้งปัจจัยเสี่ยงที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดขึ้นในระบบการศึกษา (Known Factor) และปัจจัยเสี่ยงล่วงหน้าจากการพยากรณ์ในอนาคต (Unknown Factor) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้:

ลำดับ	ขั้นตอนย่อยในกระบวนงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและพฤติการณ์ที่อาจเกิดขึ้น	ประเภทปัจจัยเสี่ยง
1	การรับสมัครและตรวจสอบคุณสมบัติ	- การเอื้อประโยชน์ให้ผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติผ่านการคัดเลือกขั้นต้นเพื่อแลกกับสินบน - การปกปิดหรือแก้ไขเอกสารหลักฐานผลการเรียน (GPAX) โดยได้รับผลประโยชน์ตอบแทน	Known Factor
2	การจัดทำและรักษาความลับข้อสอบ	- การรั่วไหลของข้อสอบหรือแนวคำถามสอบสัมภาษณ์ให้แก่ผู้สมัครบางรายเป็นการเฉพาะ - การเรียกรับเงินเพื่อแลกกับการเฉลยแนวคำถามการทดสอบทัศนคติทางการพยาบาล	Unknown Factor
3	การดำเนินการสอบสัมภาษณ์/วัดทัศนคติ	- การเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์ตอบแทน: การเรียกรับเงิน ของขวัญ หรือผลตอบแทนอื่นใดจากผู้ปกครองหรือผู้สมัคร เพื่อแลกกับการให้คะแนนสัมภาษณ์ผ่านเกณฑ์	Known Factor

ลำดับ	ขั้นตอนย่อยในกระบวนงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและพฤติการณ์ที่อาจเกิดขึ้น	ประเภทปัจจัยเสี่ยง
		- ระบบอุปถัมภ์ (Nepotism) การใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวแทรกแซงการให้คะแนนของกรรมการสอบสัมภาษณ์ - การใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ การกดคะแนนผู้สมัครรายอื่นและเพิ่มคะแนนให้ผู้สมัครเป้าหมายโดยไม่มีเกณฑ์อ้างอิง	
4	การตรวจร่างกายและทดสอบสุขภาพจิต	-การช่วยเหลือผลการตรวจสุขภาพที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทางการพยาบาลเพื่อแลกกับสินบน	Unknown Factor
5	การประเมินและรวมผลคะแนน	-การแก้ไขดัดแปลงตัวเลขคะแนนในระบบฐานข้อมูลคัดเลือกก่อนประกาศผล -การเรียกรับเงินในการเรียกลำดับสำรองขึ้นทดแทนผู้สิทธิ์ตัวจริง	Known Factor

ขั้นตอนที่ 3 เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Evaluation Criteria)

การประเมินความเสี่ยงใช้เกณฑ์มาตรฐานการวัดระดับโอกาสเกิด (Likelihood: L) และระดับผลกระทบ (Impact: I) ตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ดังนี้:

3.1 เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood: L)

ระดับ 5 (สูงมาก): มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือมากกว่า 5 ครั้งต่อปี

ระดับ 4 (สูง): มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือไม่เกิน 4 ครั้งต่อปี

ระดับ 3 (ปานกลาง): มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี

ระดับ 2 (ต่ำ): มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี

ระดับ 1 (ต่ำมาก): มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก หรือ 1 ครั้งต่อปี

3.2 เกณฑ์ผลกระทบการทุจริต (Impact: I)

ระดับ 5 (รุนแรงมาก): ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สภาการพยาบาล ถอนใบอนุญาต หรือดำเนินคดีอาญา

ระดับ 4 (สูง): ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงสถาบัน ถูกร้องเรียนผ่านสื่อมวลชน/องค์กรอิสระ

ระดับ 3 (ปานกลาง): ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือภายในหน่วยงาน ต้องตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง

ระดับ 2 (น้อย): ก่อให้เกิดความล่าช้าหรือข้อโต้แย้งภายในกระบวนงาน

ระดับ 1 (น้อยมาก): ไม่ส่งผลกระทบทางกฎหมายหรือชื่อเสียง

3.3 ตารางเมทริกซ์ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Score Matrix = L × I)

ระดับความรุนแรงจำแนกตามสีสัญญาณไฟจราจร:

สถานะสีเขียว (1–4 คะแนน): ความเสี่ยงระดับต่ำ/ต่ำมาก ควบคุมได้ตามปกติ

สถานะสีเหลือง (5–9 คะแนน): ความเสี่ยงระดับปานกลาง ควบคุมด้วยความรอบคอบระหว่างปฏิบัติงาน

สถานะสีส้ม (10–14 คะแนน): ความเสี่ยงระดับสูง กระบวนงานเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ยากต่อการควบคุม

สถานะสีแดง (15–25 คะแนน): ความเสี่ยงระดับสูงมาก เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่สามารถกำกับติดตามได้ใกล้ชิด

ขั้นตอนที่ 4: การวิเคราะห์และประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Assessment Result)

จากการวิเคราะห์เชิงลึกในประเด็น การรับสินบนในการสอบคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้ประเมินระดับความเสี่ยงดังนี้:

กระบวนงาน/ภารกิจ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะ	(L)	(I)	Risk Score (LxI)	ระดับความเสี่ยง	สถานะสี
การสอบคัดเลือกและรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	การเรียกรับสินบน ผลประโยชน์ตอบแทน หรือการใช้อำนาจดุลยพินิจเพื่อช่วยเหลือผู้สมัครในการสอบคัดเลือกนักศึกษา	3	4	12	สูง	สีส้ม (Orange)

เหตุผลในการประเมิน:

โอกาสเกิด (L = 3): การรับเข้าศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเป็นที่ต้องการสูงมาก มีอัตราการแข่งขันสูง ทำให้ผู้ปกครองหรือผู้สมัครบางรายอาจพยายามแสวงหาช่องทางในการให้สินบนหรือขอความช่วยเหลือ

ผลกระทบ (I = 4): หากเกิดกรณีการรับสินบนขึ้น จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชื่อเสียงความน่าเชื่อถือของคณะพยาบาลศาสตร์และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อาจนำไปสู่การตรวจสอบจากสภาการพยาบาล และเป็นความผิดทางวินัยและอาญาร้ายแรง

ขั้นตอนที่ 5: แผนบริหารความเสี่ยงและมาตรการควบคุมการป้องกันการรับสินบน (Risk Mitigation Plan)

เพื่อขจัดช่องโหว่และลดความเสี่ยงการรับสินบนในการสอบคัดเลือกนักศึกษาให้เหลือระดับที่ยอมรับได้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้กำหนดแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและมาตรการควบคุมเชิงรุก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ดังตารางต่อไปนี้

แผนบริหารความเสี่ยงและมาตรการควบคุมการป้องกันการรับสินบน (Risk Mitigation Plan)

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง	มาตรการควบคุม/ป้องกันความเสี่ยง	กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1	การเรียกรับสินบนในการสอบสัมภาษณ์และสอบคัดเลือกนักศึกษา	1. ประกาศนโยบาย No Gift Policy: ห้ามรับของขวัญ ของชำร่วย เงิน หรือสินบนทุกรูปแบบในการสอบคัดเลือก 2. กำหนด Scoring Rubric: จัดทำเกณฑ์การประเมินการสอบสัมภาษณ์ที่มีตัวชี้วัดชัดเจน ลดการใช้ดุลยพินิจส่วนบุคคล	1. ออกประกาศคณะพยาบาลศาสตร์ เรื่อง นโยบาย No Gift Policy และมาตรการป้องกันการรับสินบนในการรับนักศึกษา 2. ประชุมชี้แจงแนวทางการสัมภาษณ์และการให้คะแนน เกณฑ์การประเมินสัมภาษณ์ (Rubric Assessment) เผยแพร่ให้กรรมการและผู้สมัครทราบล่วงหน้า	ธันวาคม 2568 - มิถุนายน 2569	คณะกรรมการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ / ฝ่ายวิชาการ
2	ระบบอุปถัมภ์และการแทรกแซงผลคะแนน	1. กรรมการพหุภาคีและข้ามสายงานแต่งตั้งกรรมการสอบสัมภาษณ์ที่มีตัวแทนจากภายนอก/ข้ามฝ่าย 2. ระบบสลับห้องสอบ (Randomization) สุ่มสลับห้องสอบสัมภาษณ์และกรรมการในวันสอบจริง	1. ประชุมชี้แจงเจตนารมณ์และความเป็นกลางแก่กรรมการสอบทุกคน 2. ใช้ระบบสุ่มรายชื่อกรรมการประเมินประจำห้องสอบในวันดำเนินการสอบ	ตามรอบการจัดสอบคัดเลือก ปี 2569	คณะกรรมการจัดสอบคัดเลือกนักศึกษา
3	ความไม่โปร่งใสและการรั่วไหลของข้อมูล	1. ระบบลงคะแนนดิจิทัลและสอบทานข้ามสาย: บันทึกคะแนนสัมภาษณ์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบ Real-time 2. ประกาศผลคะแนนและหลักเกณฑ์การเรียกสำรองอย่างเป็นทางการ	1. จัดทำระบบลงคะแนนสอบสัมภาษณ์แบบเรียลไทม์ที่ล็อคการแก้ไขหลังส่งคะแนน 2. ประกาศผลการคัดเลือกและบัญชีสำรองผ่านเว็บไซต์คณะ	ตามรอบการประกาศผลสอบ	งานบริการการศึกษา และคณะพยาบาลศาสตร์

การกำกับติดตาม ช่องทาง Whistleblowing และการประเมินผล

เพื่อประกันว่ามาตรการป้องกันการรับสินบนในการสอบคัดเลือกนักศึกษาจะได้รับการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด คณะพยาบาลศาสตร์ได้วางกลไกการกำกับติดตามและเฝ้าระวัง ดังนี้

1. การกำกับติดตามเชิงรุก (Pre-Decision Monitoring) มีการสอบทานมาตรการควบคุมก่อนวันจัดสอบจริง โดยกำหนดให้กรรมการสอบทุกคนเซ็นปฏิญญาความสุจริตและรับทราบมาตรการ No Gift Policy

2. ช่องทางการแจ้งเบาะแสและร้องเรียนการทุจริต (Whistleblowing Channels)

2.1 ตู้รับเรื่องร้องเรียน ณ อาคารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

2.2 ช่องทางออนไลน์ผ่านเว็บไซต์คณะพยาบาลศาสตร์ (ระบบรับเรื่องร้องเรียนทุจริตลับ)

3.3 ส่งตรงถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. มาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส ปิดบังชื่อและข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแสเป็นความลับขั้นสูงสุด เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งหรือผลกระทบทางลบ

4. การรายงานผลการบริหารความเสี่ยง สรุปรายงานผลการประเมินและติดตามมาตรการป้องกันการรับสินบนเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ทุกไตรมาส